

(Time: 3 hours)

Marks: 100

N.B.: Read the following instructions carefully.

1. There are **ten questions** given in **section A and B** and printed in English and Marathi language.
2. Candidates should attempt any **five** questions out of which at least **two questions from each section**.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of **Map Stencil** is permitted.
5. Draw **sketches, diagrams and maps** wherever necessary.

Section – A

- Q.1. Explain the role of socio-economic factors in determining the agriculture. 20
- Q.2. Write short notes on: 20
- a. Distribution of rice and wheat crop in the world
 - b. Plantation farming
- Q.3. Explain the characteristics of Indian agriculture with suitable examples. 20
- Q.4. State the positive and negative impact of globalization on agricultural market. 20
- Q.5. Discuss in detail the Hoover's agricultural landuse model. 20

Section – B

- Q.6. Explain the role of Geography and GIS in disaster management. 20
- Q.7. Discuss the causes, effects and distribution of floods in India. 20
- Q.8. Write short notes on: 20
- a. Causes of landslides
 - b. Effects of earthquake
- Q.9. What are the causes and effects of forest fire? Suggest remedies to avoid forest fire. 20
- Q.10. What are the causes of rail accidents. Suggest remedies to avoid rail accidents. 20

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

१. विभाग अ आणि ब मध्ये एकूण दहा प्रश्न इंग्रजी व मराठी भाषेत दिलेले आहेत.
२. प्रत्येक विभागातील कमीत कमी दोन व एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
३. प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
४. नकाशा टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
५. आवश्यक तेथे आराखडे, आकृत्या व नकाशे काढा.

विभाग अ

- प्र.१ शेतीच्या समायोजनातील सामाजिक व आर्थिक घटकांची भूमिका स्पष्ट करा. २०
- प्र.२ टिपा लिहा. २०
- अ) भात व गहू पिकाचे जागतिक वितरण
ब) मळ्याची शेती
- प्र.३ भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये सुयोग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. २०
- प्र.४ शेती बाजारावरील जागतीकीकरणाचा सकारात्मक व नकारात्मक परिणाम सांगा. २०
- प्र.५ हुवरचे शेती भूमीउपयोजनाच्या प्रतिमानाची सविस्तर चर्चा करा. २०

विभाग ब

- प्र.६ आपत्ती व्यवस्थापनातील भूगोल व भौगोलिक माहिती प्रणालीची (GIS) भूमिका स्पष्ट करा. २०
- प्र.७ भारतातील पुरांची कारणे, परिणाम व पुरांच्या वितरणाची चर्चा करा. २०
- प्र.८ टिपा लिहा. २०
- अ) भूसखलनाची कारणे
ब) भूकंपाचे परिणाम
- प्र.९ वणव्यांची कारणे व परिणाम कोणते? वणवे टाळण्यासाठी उपाय सुचवा. २०
- प्र.१० रेल्वे अपघातांची कारणे कोणते? रेल्वे अपघात टाळण्यासाठी उपाय सुचवा. २०
